

Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Πρόσβασης και Επιχειρηματικά Μοντέλα Χρέωσης Ψηφιακού Νομικού Περιεχομένου

Στέλλα Τρύφωνα, Κλεοπάτρα Μπαρδάκη
Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
stellatryfona@yahoo.gr, cleobar@aueb.gr

Περίληψη

Στα πλαίσια ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων και της ολοένα αυξανόμενης ψηφιοποίησης της πληροφορίας, το περιεχόμενο των νομικών εκδοτικών οίκων ψηφιοποιείται και διατίθεται πλέον μέσω διαδικτύου πχ. από ιστοτόπους αναζήτησης και διάθεσης νομικού περιεχομένου. Η ψηφιακή πρόσβαση χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο από διάφορους επαγγελματίες, όπως νομικοί, λογιστές, φοροτεχνικοί και μηχανικοί, που ενδιαφέρονται για γρήγορη πρόσβαση σε νομικό και φορολογιστικό περιεχόμενο. Σε κράτη με πολυνομία και συχνή αλλαγή της νομοθεσίας, η ψηφιοποίηση και ηλεκτρονική παροχή του νομικού περιεχομένου δημιουργεί οφέλη τόσο για τους εκδοτικούς οίκους, όσο και για τους επαγγελματίες-πελάτες. Συγκεκριμένα, επιτρέπει καλύτερη διαχείριση του περιεχομένου σε όρους κόστους, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας (πχ. μέσω αυτοματοποίησης κάποιων διαδικασιών, χρήσης ευφών συστημάτων, κλπ.), μείωση του κόστους διάθεσης, αμεσότερη κάλυψη των αναγκών των πελατών μέσω ευκολότερης αναζήτησης της νομοθεσίας, συγκεντρωτικής παρουσίασης της πληροφορίας, διασύνδεσης της νομοθεσίας, ταχύτερης επικαιροποίησης, κ.α.

Αυτή η μελέτη εξετάζει τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες και τα εναλλακτικά επιχειρηματικά μοντέλα χρέωσης τους που μπορούν να εφαρμοστούν στο ψηφιακό αποθετήριο/ βιβλιοθήκη ενός εκδοτικού οίκου που διαθέτει νομικό και φορολογιστικό περιεχόμενο.

Συγκεκριμένα, η μελέτη διακρίνεται σε τρεις φάσεις. Αρχικά, εξετάζει τις διεθνείς και εγχώριες πρακτικές σχετικά με τη διανομή ψηφιακού νομικού και φορολογιστικού περιεχομένου και καταγράφει τα εφαρμοζόμενα επιχειρηματικά μοντέλα χρέωσης. Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει τη διενέργεια έρευνας σε επαγγελματίες του χώρου (νομικούς και λογιστές/φοροτεχνικούς) με στόχο την αποτύπωση των αναγκών τους και των αντιλήψεων τους για την προσφορά και χρέωση ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Η έρευνα περιλαμβάνει τόσο ποιοτική έρευνα με διεξαγωγή ομάδων εστίασης σε νομικούς και λογιστές/φοροτεχνικούς, όσο και ποσοτική έρευνα μέσω ερωτηματολογίων στους αντίστοιχους κλάδους. Τέλος, η τρίτη φάση αξιολογεί τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες και τα εναλλακτικά επιχειρηματικά μοντέλα χρέωσης τους και προτείνει τα κατάλληλα προς υιοθέτηση.

Τα αποτελέσματα της καταγραφής των διεθνών και εγχώριων πρακτικών έδειξαν ότι τα εφαρμοζόμενα επιχειρηματικά μοντέλα ποικίλουν ανάλογα με το μέγεθος του εκδοτικού οίκου (πολυεθνικές εταιρίες, εκδοτικοί οίκοι εθνικής εμβέλειας) και την αγορά-στόχο (πχ. ΗΠΑ, Ευρώπη, κλπ.). Όσο αφορά στην εγχώρια αγορά, η πιο σημαντική παρατήρηση είναι η απουσία μιας πλήρους ηλεκτρονικής πλατφόρμας διανομής ψηφιοποιημένης νομοθεσίας, νομολογίας και άλλου σχετικού περιεχομένου που να καλύπτει τις ανάγκες των επαγγελματιών διαφόρων κλάδων (πχ. νομικών, λογιστών, κλπ.). Αυτή η κατάσταση στην εγχώρια αγορά επιβεβαιώθηκε τόσο από την μετέπειτα ποιοτική, όσο και από την ποσοτική έρευνα. Τα βασικά ευρήματα της έρευνας ανέδειξαν την ανάγκη ύπαρξης ενός πλήρους ψηφιακού αποθετηρίου νομικής/φορολογιστικής πληροφορίας (με νομοθεσία, νομολογία, αρθρογραφία, ηλεκτρονικά βιβλία και περιοδικά, κλπ.) με καλή διασύνδεση της πληροφορίας, εύκολη και αποτελεσματική αναζήτηση με χρήση φυσικής γλώσσας, υψηλή ταχύτητα επικαιροποίησης και στοχευμένα αποτελέσματα. Τελικά, το επιχειρηματικό μοντέλο που προκρίθηκε περιλαμβάνει αρχικά την ύπαρξη μιας ετήσιας συνδρομής που θα καλύπτει τη χρήση ενός συγκεκριμένου όγκου περιεχομένου, έπειτα την επιπλέον χρέωση για οποιαδήποτε πληροφορία πλέον αυτού του όγκου και τέλος τη δυνατότητα αγοράς μεμονωμένων αρχείων (pay per view model).

Λέξεις-κλειδιά: Ψηφιακό Νομικό Περιεχόμενο, Επιχειρηματικά μοντέλα χρέωσης, Ηλεκτρονικές υπηρεσίες αναζήτησης και πρόσβασης